UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

De Svpplenda Negligentia Prælatorum. Titvlvs X.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62953

Visual Library

oppoſuerunt canonici eccleſiæ memoratæ, dicentes Subdiaconum antedictum renunciaſſe juri, quod ſibi ex ipſis literis competebat. Dicto igitur Subdiacono hoc negante, jam dicti canonici ad hoc probandum teſtes aliquos produxerunt: per quos, cùm videretur probatum ipſum ſe gratiæ capituli commiſiſſe, duo judices prædictorum ſententialiter decreverunt, eundem non poſſe uti literis ſupradictis, pro eo, quòd idem adverſarii ſe gratiæ commiſiſſet, per quod viſus eſt renunciaſſe juri ſibi ex ipſis literis *a* competenti. A qua ſententia idem appellans, in *b* vigiliam Epiphaniæ terminum ſuæ appellationis præfixit. Ad quem *c* cùm veniſſet, P. de Colle medio, capellanum noſtrum ſuper hoc ſibi conceſſimus auditorem. Sed cùm ejus adverſarius non acceſſerit, per duos menſes & amplius expectatus, nec ullus compareret pro eo ſufficiens reſponſalis, tandem quidam literas habens ad contradicendum & impetrandum coram eodem comparuit: qui cùm ad tractandum cauſam minus ſufficiens videretur, idem auditor ſententiam prædictorum judicum ſententialiter (juſtitia exigente) caſſavit. Nos igitur ratam & firmam habemus capellani ſententiam memorati.

[1 *Eidem I. literas ipſas prædicto Decano & aliis oſtendente, idem Decanus de reſignatione fortè pœnitens occultavit literas ſupradictas, deinde eidem I. præfatis literis reſtitutis eas nominatis judicibus ut exequerentur mandatum apo. præſentavit.*]

CAP. XIV.

Si prælatus ab obedientia ſubditos abſolvit, non propter hoc prælaturæ renunciat.

Idem *Archiepiſcopo Treverenſi.*

Lectæ coram *d* nobis. f. t. literæ, continebant, quòd Abbas ſancti *e* Petri Tulenſ. tibi humiliter eſt confeſſus, quòd cùm adeò gravi ægritudine laboraret, quòd de vita deſperaretur ipſius, ad cujusdam æmuli ſui conſilium, de quo ipſe (cùm non crederet eum æmulum) confidebat, monachos ſuos ab obedientia, in qua ſibi tenebantur, abſolvit, vocato diœceſano Epiſcopo, ut abbatiam in ejus manibus reſignaret: quod *f* tamen uſus conſilio ſaniori non fecit: & eidem Abbati poſtmodum reſtituto ſanitati univerſi & ſinguli de conventu obedientiam & reverentiam requiſiti ab eo, in capitulo promiſerunt. *g* [1 *& infrà.*] Nos autem ex tali facto eundem Abbatem ſuo reſignaſſe regimini non videmus

[1 *Idem tamen ſuper eo quod ſic fecerat dubitans, à te ut ſuper hoc ſalutiſua conſuleres poſtulavit: propter quod, cùm habito prudentum conſilio diverſi diverſa ſentirent, tu noſtrum conſilium, an idem Abbas ex hoc reſignaverit, requiſiſti.*]

CAP. XV.

Abbas exemptus, ſine licentia Papæ renunciare non poteſt.

[Gregorius IX. *Agathenſi & Viicenſi Epiſcopis.* h]

Dilecti filii conventus monaſterii ſancti G. *i* immediatè ad Ro. pertinentis eccleſiam, intimaverunt, quòd Abbas eorum ſentiens ſe inſufficientem oneri regiminis Abbatiæ, ceſſit in manibus eorundem: ipſi *k* quoque G. monachum ſancti Victoris elegerunt canonicè in Abbatem. [1 *& infrà.*] Cùm igitur dictus Abbas cedere ſine licentia noſtra nequiverit, nos tam electionem, quàm ceſſionem prædictas decernentes irritas & inanes, mandamus, quatenus Abbatem ipſum loco ſuo reſtitui faciatis: quo integrè reſtituto, vice noſtra recipiatis ceſſionem ipſius.

[1 *Supplicantes ut eorum parcentes laboribus & expenſis, electionem ipſorum faciamus in illis partibus confirmari.*]

a *Vid. l. ſi quis in conſcribendo. cum ibi not. C. de pact.* b *Dictum, deeſt in antiquis.* c *al. ad quam.* d *Hoc caput ſubjicitur ſequenti, in antiq.* e *al. Apriculi.* f *qui.* g *Vide l. quæritur. de in jus voc. & l. ſi pœnituerit. de divert.* h *Falsò Gregorio IX. tribuitur, ſic autem reſtituenda eſt inſcriptio ex antiq. lib. Idem Agathenſ. & Nicen. Epiſc. & Archidiac. Agathenſi.* i *Vidalinu deſertis al. V.* k *In multis antiquis, ipſiq; G. S. Victoris ſibi elegerunt.*

DE SVPPLENDA NEGLIGENTIA PRÆLATORVM.

TITVLVS X.

CAP. I.

Si diœceſanus requiſitus benedicere nolit Ciſtercienſem Abbatem, ipſe monachos ſuos benedicere poterit.

Alexander III. *Ciſtercienſibus.*

Statuimus præterea *a*, ut ſi Epiſcopus tertiò cum humilitate ac devotione (ſicut convenit) requiſitus, ſubſtitutos Abbates veſtros benedicere fortè renuerit: eisdem Abbatibus liceat proprios monachos benedicere, & alia, quæ ad officium hujuſmodi pertinent, exercere, donec ipſi Epiſcopi ſuam duriciam recogitent *b*, & Abbates benedicere non recuſent.

CAP. II.

Regulares in ſuos uſus convertere non poſſunt eccleſias, in quibus jus obtinent patronatus: & ſi intra tempus Lateranenſis concilii, quando vacant, non præſentent rectores ad eas, ſuperior ordinabit eaſdem.

Clemens III. *c*

Sicut nobis *d* tua fraternitas intimavit, monachi quidam & canonici regulares eccleſias, quæ ad præſentationem eorum pertinent, in tuo epiſcopatu habentes, propriis uſibus deputare nituntur: nec volunt ad eas cùm vacaverint, vocare perſonas: quin potius occaſione conceſſionis quorundam Epiſcoporum, vicarios in eis pro ſua inſtituunt & deſtituunt voluntate, admiſſos ita penſionibus onerantes, quòd nec eccleſiis competenter poſſunt in paupertate nimia deſervire *e*, nec Epiſcopo in epiſcopalibus reſpondere, neque hoſpitalitatem (ſicut convenit) tranſeuntibus impertiri. Nolentes autem, ut ſtatus eccleſiæ debitus & antiquus, per inſolertiam *f* alicujus ſubvertatur: mandamus, quatenus (niſi à juriſdictione tua exemptæ ſint eccleſiæ ſupradictæ) prædictos exceſſus ſtudeas rationabiliter emendare. Et niſi prædictæ perſonæ intra tempus *g* Lateranenſis concilii conſtitutum, ad vacantes eccleſias tibi perſonas idoneas præſentaverint, extunc tibi liceat (adpellatione remota) in eisdem ordinare rectores, qui eis præeſſe noverint & prodeſſe, ita tamen quòd ex hoc nullum patronis præjudicium in poſterum generetur.

CAP. III.

Supplet ſuperior inferioru negligentiam in beneficiis conferendis, ſi tempus Lateranenſis concilii lapſum ſit: & collatio per inferiorem poſtea facta, non valet.

Innocentius III.

Licet magiſter *h* H. & R. procurator R. de ſancto *i* Cadimundo, ſuper Archidiaconatu Richemundiæ diutius litigaverint *diutius* coram nobis: [1 *& infrà.*] Ne igitur jus noſtrum negligere videamur, qui alios in ſua juſtitia confovemus: mandamus, quatenus

a *Cap. 1. eod. tit. in 2. compil.* b *Vide l. liberorum. §. 1. D. de iis qui not. inf. & l. chorus. §. fin. D. de leg. 3.* c *al. Cœleſtinus.* d *Ca. 2. eod. tit. in 2. compil.* e *Gloſſ. in l. ſocietatem. Pro ſoc. & Bald. in l. accepta. C. de uſur.* f *inſolentiam.* g *Conc. Lat. ſub Alex. III. cap. 8. Vide inf. de conceſſ. præb. c. ij.* h *cap. 3. eod. tit. in 4. compil.* i *Eadmunda.*

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

ſi vobis conſtiterit Archidiaconatum Richemundiæ vacaſſe per annum (tempore ſemeſtri, quo vel ad Archiepiſcopum, vel ad capitulum donatio pertinebat, non à vacatione, ſed à notitia computato) cùm pro eo, quòd Eboracen. Archiepiſcopus alium ſuperiorem non habet, ex tunc fuerat ad nos donatio devoluta, utrique ſuper eo ſilentium imponatis.

[1 *Tamen poſtmodum noſtris eſt auribus intimatum, quòd neutri fuerat conceſſus intra tempus in Lateranen. concilio definitum.*]

CAP. IV.

Si is, ad quem ſpectat beneficii collatio, lapſo tempore Lateranenſis concilii conferat, non valet collatio, niſi de miſericordia toleretur.

Idem *magiſtro P. de Caſtro novo, & R. monacho Fontis frigidi Apoſtolicæ ſedis legato.*

LIteras *a* veſtræ diſcretionis accepimus, quòd cùm in quibusdam eccleſiis legationi veſtræ ſubjectis quædam beneficia & dignitates tanto tempore vacaviſſent, quòd tam prælati, quàm capitula ſecundùm tenorem Lateranenſis *b* concilii eſſent jure inſtituendi privati: poſtquam adventus veſter innotuit, in beneficiis illis perſonas minus idoneas inſtituere præſumpſerunt: [1 *& infrà.*] Diſc.v. mandamus, quatenus ſi beneficia & dignitates noveritis perſonis idoneis adſignatas, & eas *c* de patientia permittatis ab ipſis pacificè poſſideri: alioquin perſonas amoventes prorſus ab ipſis, eas de perſonis idoneis auctoritate noſtra ſuffulti, non differatis quantocyus *d* ordinare.

[1 *Unde cùm receperitis conſilium à juriſperitis, ut tales inſtitutiones ab his quorum non intererat, & qui propria culpa jure inſtituendi ſe privaverant factas auc. ap. caſſaretis, in hoc noſtrum prius decreviſtis conſilium habere. Nos igitur.*]

CAP. V.

Is, ad quem primo loco ſpectabat collatio beneficii, lapſo tempore Lateranenſis concilii, conferre non poterit.

Idem *Epiſcopo Samo.* e

DIlecto filio P.ti. ſancti Marcellini *f* Presbytero cardi. S. & R. procuratoribus *dilectorum filiorum* P. & G. apud ſedem Apoſtolicam conſtitutis, auditore conceſſo. [1 *& infrà.*] Quia nobis conſtitit à Salamantino decano & ejus ſequacibus, poſt elapſum ſex menſium ſpacium, intra quod Epiſcopus & capitulum (prout communiter ſpectabat ad eos) procedere ad electionem cantoris neglexerant, electionem ſupradicti P. minus canonicè celebratam, eandem decernimus irritam & inanem: & appellationem à decano & ſuis fautoribus interpoſitam, factum Archiepiſcopi (ad quem jam erat eligendi auctoritas devoluta) nequiviſſe aliquatenus impedire. [2 *& infrà.*] Mandamus, quatenus niſi dicto G. aliquod canonicum obviet, electionem de ipſo factam, ſublato *g* appellationis obſtaculo, confirmetis.

[1 *Idem S. propoſuit coram eo, quòd cùm in Salamantin. eccleſia, in qua cantoris electio ad Epiſcopum & ad capitulum communiter pertinet, cantoria vacante Salamantinum capitulum, quia ſæpius Epiſcopum monuiſſet, ut ad celebrandam cantoris electionem, cum eo conveniret, eodem Epiſcopo in ſemeſtre tempus facere id negligente, capitulum cupiens uti jure ſuo in eccleſia memorata capitulo ſicut moris eſt.. dil. fi. P. ejuſdem loci canonicum in cantorem elegit, ne quid in ejuſdem electionis præjudicium fieret appellando, quam ſupradi. S. auc. ap. petiit confirmari, ac electionem quam ven. f. n. Compoſtolanus Archiepiſc. poſt app. hujuſmodi de G. clerico multis criminibus irretito, ac tunc temporis vinculo excommunicationis aſtricto, minus canonicè celebratam caſſari fecit. Dictus verò R. propoſuit ex adverſo quòd emerſo vi. menſium ſpacio, ita quod ad Epiſcopum & capitulum, cantoris electio pertinebat, decanus & quidam alii* [illegible] *mant. Epiſcopo Archid. & nonnullis aliis canonicis qui præſentes aderant, in civitate inconſultis, non conſueta hora, nec in capitulo juxta morem, ſed in eccleſia potius quibuſdam Laicis advocatis* [illegible] *& inordinatè nimis eligere præſumpſerunt: & cum jam dicti Archiepiſcopi qui eos propter hoc convocaverat, adire præſentiam* [illegible] *luiſſent, ipſe intelligens auctoritatem eligendi, juxta Lateranenſe ſtatutum ad ſe devolutam, ſupradictum G. in cantorem* [illegible] *eundem fecit de cantoria corporaliter inveſtiri. Poſtmodum autem Decanus & ſui complices nobis mentione de his non habita* [illegible] *gerendo, quòd Epiſcopus noluiſſet qui monitus ſæpius* [illegible] *ſes eligere noluerat, qui in eccleſia detrimentum* [illegible] *ab eodem Decano, cum majore parte capituli inſtitutus fuerat* [illegible] *liato, alium inſtituerat in cantorem ad Decanum Archid. & Archiepiſcopo. Abulen. noſtras literas impetravit,* [illegible] *ſuprad. G. eiſdem inhibuit ne per prædictas literas procederet contra eum, cùm in eiſdem de ſua electione facta per Archiepiſcopum nulla mentio haberetur, & tum propter hoc,* [illegible] *ma citatione ad loca remota, peremptoriè citatus* [illegible] *tam quia judices quoſdam ex electorib. d. p. conſanguinitate* [illegible] *contingebant ad ſed. ap. appellarunt, ſed judices* [illegible] *lamantin. eccleſiam accedentes ſuprad. p. in cantoria* [illegible] *res ſervanda, contra juſtitiam induxerunt. Cùm igitur* [illegible] *& aliis coram eodem cardinali procuratores Epiſcopi* [illegible] *litigaſſent, & ipſo nobis fideliter retuliſſet quæ propoſita fuerant coram ipſo.*]

[2 *Quia verò contra perſonam ipſius G. quædam* [illegible] *rant de quibus non potuit fieri plena fides.*]

DE TEMPORIBVS ORDINATIONVM, ET QVALITATE *a* ORDINANDORUM.

TITVLVS XI.

CAP. I.

Diebus Dominicis, vel Sabbatho Pentecoſtes, ſacri ordines [illegible] *lio, quàm Papa conferri non debent.*

Alexander III. [*Baton.*] *Epiſcopo.* b

SVbdiaconos *c* autem nulli niſi Romano Pontifici liceat diebus dominicis ordinare. Quamvis [illegible] crandi Deo dicatas virgines, & minores ordines [illegible] diebus habeant licentiam celebrandi. Sabbato [illegible] dem Pentecoſtes non liceat alicui ſacros ordines [illegible] re, cùm in ſequenti ſeptimana (recepta Spiritus ſancti gratia) celebrentur.

CAP. II.

Non valet conſuetudo, quòd extra ſtatuta tempora [illegible] *conferantur.*

Idem *Epiſcopo Herfurdenſi.* d

SAnè ſuper eo, quod moris eſſe dixiſti in eccleſiis [illegible] busdam Scotiæ, verùm & *e* Valliæ in dedicationibus eccleſiarum vel altarium extra jejunia quatuor temporum clericos ad ſacros ordines promovere: [illegible] camus, quòd conſuetudo illa (utpote inſtitutioni eccleſiaſticæ inimica) eſt penitus improbanda: & [illegible] tudo & antiqua conſuetudo terræ eſſet, taliter [illegible] ti non deberent permitti in ſuſceptis ordinibus [illegible]

a *c. 2. eod. tit. in 4. compil.* b *ſub Alex. 3. c. 28.* c *al. eaſdem.* d *al. quanto citius.* e *al. Zamoren.* f *in multis antiquis Marcelli.* g *ſubmoto.*

a *al. & ordine præficiendorum.* b *al. Londonienſ.* [illegible] *non. al. Arth.* c *c. 1. eod. tit. in 1. compil. Poſt* [illegible] *lex. 3. p. 26. ca. 23.* d *al. Herfordienſi.* e [illegible] *lia. verum Vuallia provincia nomen in Britannia* [illegible] *in 3. coll.*